

## THƯỜNG THỨC TÔN GIÁO

### *Quy y Tam Bảo*

LÊ GIA HÂN

**Q**u y Tam Bảo hay Tam Quy là nghi lễ đánh dấu một người chính thức trở thành một Phật tử. Theo Phật giáo, một người tin Phật, nhưng không thọ Tam Quy thì không thể trở thành một Phật tử chính tín.

Quy y là gì? Quy là quay về, trở về hoặc hướng về; Y là nương tựa, tin cậy hoặc tuân theo.

Tam Bảo là gì? Tam Bảo gồm Phật, Pháp và Tăng, là 3 yếu tố cấu thành chính thể Phật giáo.

Sở dĩ Phật giáo coi Phật, Pháp, Tăng là quý báu (Bảo), bởi theo giáo thuyết của tôn giáo này, công đức và diệu dụng của 3 thành tố trên là vô biên, vô hạn và vô tận đối với cả hàng cư sĩ tại gia lẫn hàng tăng sĩ xuất gia.

**Phật Bảo:** Phật là người giác ngộ, tự giác, giác tha, giác hạnh viên mãn.

Trong giai đoạn từ khi Thích Ca Mâu Ni thành đạo cho đến lúc Ngài nhập diệt, thì Đức Phật Tổ chính là Phật Bảo.

Sau này, Phật giáo quan niệm, toàn bộ những hình Phật, tượng Phật được vẽ trên giấy, được thêu trên vải, được chạm khắc trên đá, được đúc bằng kim khí, thậm chí được đắp bằng đất, đều là Phật Bảo.

**Pháp Bảo:** Pháp là những phép tắc khuôn khổ làm cho người ta hiểu và có khả năng giữ gìn tự tính.

Ban đầu, với Phật giáo, các giáo pháp như Tứ Diệu đế, Bát Chính đạo, Thập nhị Nhân duyên, do Đức Phật Thích Ca Mâu Ni dạy các đệ tử chính là Pháp Bảo.

Sau này, Phật giáo quan niệm, Tam tạng kinh điển và toàn bộ những trước thuật về Phật giáo của các vị cao tăng xưa nay đều là Pháp Bảo.

**Tăng Bảo:** Tăng, nói đầy đủ là Tăng già. *Tăng già* là phiên âm Hán Việt của thuật ngữ *Sangha* trong tiếng Phạn.

Thuật ngữ *Sangha* vốn có trước đạo Phật, dùng để chỉ các nhà tu hành của các tôn giáo cổ đại ở Ấn Độ. Sau khi ra đời, Phật giáo đã tiếp thu và sử dụng khái niệm *Sangha* để chỉ giáo đoàn của mình.

Với Phật giáo, ban đầu, Tăng già là khái niệm để chỉ cộng đồng những tín đồ đạo Phật đã xuất gia sinh sống và hành đạo trong một vùng lãnh thổ. Theo giáo luật Phật giáo, phải có tối thiểu từ 4 người trở lên tụ hội một cách hoà hợp mới gọi là Tăng già, mới có thể cử hành pháp Yết Ma (nghi thức tuyên cáo làm các nghiệp sự như thụ giới, sám hối,...).

Sau này, khi Phật giáo đã phát triển mở rộng, trong nhiều trường hợp, thành phần của Tăng già có sự hiện diện của một số cư sĩ tại gia.

Trong Tam Bảo, tuy Phật Bảo và Pháp Bảo đều rất cao quý, nhưng Phật giáo

nhấn mạnh đến địa vị cực kì quan trọng của Tăng Bảo. Bởi vì, sau khi Đức Phật nhập diệt, thì đạo tràng của Phật giáo do Tăng Bảo trụ trì, kinh điển của Phật giáo do Tăng Bảo bảo tồn, văn hoá của Phật giáo do Tăng Bảo truyền bá, tín đồ của Phật giáo do Tăng Bảo tiếp dẫn.

Cho nên, khi Đức Phật Thích Ca còn tại thế, thì Phật giáo lấy Phật Bảo làm trọng tâm. Còn sau khi Đức Phật Tổ nhập diệt, thì trọng tâm tín ngưỡng của Phật giáo chính là Tăng Bảo.

Như vậy, Quy y Tam Bảo, theo giáo lí Phật giáo, là sự quay trở về nương tựa vào Phật giáo nhằm lìa khổ, đạt vui, tiến lên giải thoát cứu cánh. Đức Phật Thích Ca Mâu Ni cho rằng, tất cả chúng sinh đều có Phật tính, nhưng vì nghiệp chướng mê hoặc nên Phật tính bị lu mờ. Nói cách khác, chúng sinh vốn đồng với Phật, vốn đồng với Tam Bảo, nhưng do sự mê mờ nên quên mất bản tính. Do đó, Quy y Tam Bảo chính là để hiển hiện Phật tính trong mỗi chúng sinh.

Về quy trình nghi lễ Quy y Tam Bảo: Khi Đức Phật Thích Ca còn tại thế, nghi lễ thọ Tam Quy diễn ra khá đơn giản. Trước Đức Phật, những người quy y, ban đầu là đàn ông, chỉ nói một câu rất ngắn gọn: “Con nay quy y Phật, quy y Pháp, quy y Tăng, cúi xin Thế Tôn nhận cho con làm Ưu Bà Tắc”.

Sau này, nghi lễ thọ Tam Quy đã được Phật giáo, nhất là với các tông phái Phật

giáo Đại Thừa, chế định khá chi tiết và chặt chẽ nhằm tạo sự trang trọng, thiêng liêng cho buổi lễ, và kích thích sự thành tâm của người quy y. Nghi lễ thọ Tam Quy diễn ra với các bước cơ bản sau đây:

- Trước pháp toà, với hương hoa, đèn nến bày biện chỉnh tề, vị thầy quy y, sau khi lễ Phật, sẽ giảng giải một cách khái lược cho người quy y về ý nghĩa của Quy y Tam Bảo, về cách thức cũng như nội dung sám hối những tội lỗi trong quá khứ.

- Dưới sự hướng dẫn của vị thầy quy y, người quy y phát tam thệ, là phần trọng tâm của buổi lễ thọ Tam Quy: Suốt đời quy y Phật, suốt đời quy y Pháp, suốt đời quy y Tăng. Quy y Phật rồi sẽ không bao giờ quy y thiên ma ngoại đạo. Quy y Pháp rồi sẽ không bao giờ quy y tà thuyết ngoại đạo. Quy y Tăng rồi sẽ không bao giờ quy y đồ chúng ngoại đạo.

- Để thể hiện ý chí kiên định, người quy y còn phải phát nguyện: độ chúng sinh, đoạn phiền não, học pháp môn, thành Phật đạo.

- Vị thầy quy y giảng giải về lợi ích của Quy y Tam Bảo, dặn dò và khuyên nhủ người quy y. Nghi lễ kết thúc khi vị thầy lễ tạ Phật và người thọ giới lạy tạ vị thầy quy y.

Sau khi Quy y Tam Bảo, người đã quy y được cấp tờ giới điệp với một Pháp danh và thực hiện một số giới cấm theo mức độ đã tự nguyện phát tâm./.